

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA PENALĂ

Decizia nr.5966

Dosar nr. /44/2005

Ședința publică din 18 octombrie 2006

S-a luat în examinare recursul declarat de inculpatul C împotriva deciziei penale nr.508 din 23 decembrie 2005 a Curții de Apel Galați, Secția Penală.

S-a prezentat recurentul inculpat, asistat de avocat C , apărător ales.

Au lipsit: intimatele părți civile și intimatele părți responsabile civilmente.

Procedura de citare a fost îndeplinită.

Apărătorul inculpatului a depus la dosar completări ale motivelor de recurs existente la dosarul cauzei, solicitând, în principal, achitarea în baza art.11 pct.2 lit.a, raportat la art.10 lit.d din Codul de procedură penală, în subsidiar, schimbarea încadrării juridice în două infracțiuni prevăzute de art.84 din Legea nr.59/1934 și aplicarea unei pedepse rezultante cu suspendarea executării.

În ultim subsidiar a solicitat menținerea sentinței pronunțată de instanța de fond.

Procurorul a pus concluzii de respingere a recursului, ca nefondat.

Recurentul inculpat, în ultimul cuvânt, a solicitat achitarea, fiind nevinovat.

CURTEA

Asupra recursului de față;

În baza lucrărilor din dosar, constată următoarele:

Prin sentința penală nr.226 din 13 mai 2005, Tribunalul Vrancea, prin schimbarea încadrării juridice, a condamnat pe inculpatul C

după

cum urmează:

-la 3 ani închisoare pentru infracțiunea prevăzută de art.215 alin.1, 2, 4 Cod penal cu aplicarea art.41 alin.2 Cod penal;

-la 3 ani închisoare pentru infracțiunea prevăzută de art.215 alin.2, 3 Cod penal cu aplicarea art.41 alin.2 Cod penal.

S-au contopit pedepsele aplicate și s-a dispus ca inculpatul să execute pedeapsa rezultantă de 3 ani închisoare, în condițiile art.86¹ Cod penal, pe un termen de încercare de 6 ani.

Inculpatul a fost obligat să se supună măsurilor prevăzute de art.86³ lit.a-d Cod penal.

Inculpatul a fost obligat la plata unor despăgubiri civile în sumă de 149.554.266 lei părții civile SC „S” SA C, 110.369.955 lei părții civile SC „A” SA F, 35.885.785 lei părții civile SC „A” SA B, 402.075.890 lei părții civile SC „C” SRL F, 343.006.981 lei părții civile SC „P” SA F, 1.247.218.559 lei din care 61.682.460 lei în solidar cu partea responsabilă civilmente SC „T” SRL F, părții civile SC „N” SA O, 365.181.751 lei în solidar cu partea responsabilă civilmente SC „T” SRL F, părții civile SC „A” SRL M, 107.405.635 lei, părții civile SC „T” SRL B și 290.000.000 lei părții civile D

S-au respins, ca nefondate, cererile pentru restul despăgubirilor civile formulate de partea civilă SC „S” SA C, SC „P” SA F, SC „A” SRL M și SC „T” SRL B

S-a constatat recuperat prejudiciul cauzat părții civile SC „F” SRL B

S-a menținut sechestrul asigurator dispus prin Ordonanța nr.8707/2003 a Poliției Focșani asupra bunurilor identificate în procesul-verbal din 15 octombrie 2003.

S-a anulat filele cec și biletele la ordin aflate la dosar.

Pentru a pronunța această soluție, pe baza probelor administrate prima instanță a reținut următoarea situație de fapt:

Inculpatul C a fost administrator și reprezentant legal al SC „B” SRL F, SC „T” SRL F, SC „R” SRL F și SC „D” SRL F.

Datorită emiterii unor cec-uri fără acoperire, societățile comerciale de mai sus au primit interdicție de a emite astfel de documente, după cum urmează: SC „T” SRL F pentru perioada 9 ianuarie 1977 – 23 octombrie 1998, 28 decembrie 2001 – 29 ianuarie 2003, 15 august 2003 – 15 august 2004; SC „R” SRL pentru perioada 1 aprilie 2003 – 29 mai 2004; SC „B” SRL pentru perioada 30 iunie 2003 – 4 august 2004; SC „D” SRL pentru perioada 19 februarie 2003 – 23 aprilie 2004.

Deși inculpatul cunoștea că societățile sale sunt în interdicție bancară și nu au disponibil în cont, a continuat să efectueze acte de comerț, să cumpere mărfuri de la alte societăți, pentru plata acestora folosind cec-uri sau bilete la ordin.

Astfel, la data de 28 martie 2003, între SC „S” SA C, în calitate de vânzător și SC „R” SRL F, reprezentată de C, în calitate de cumpărător, s-a încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr.1132, având ca obiect livrarea de preparate și semipreparate din carne, produse în atelierul propriu.

Conform unei prevederi din contract, cumpărătorul avea obligația ca odată cu comanda să înainteze și fila cec, reprezentând c/v produselor comandate, încasarea prețului urmând să se facă în termen de 45 de zile de la livrarea produselor. Mai mult, pentru neplata la scadență a produselor livrate, cumpărătorul urmând să plătească vânzătorului penalități de 0,3% pe zi din valoarea facturilor neachitate.

Pentru plata mărfurilor inculpatul a emis file cec pentru sumele de 19.801.000 lei și 39.506.870 lei, precum și bilete la ordin în valoare de 39.871.070 lei, de 33.510.261 lei și de 20.406.548 lei.

Introduse la plată cec-urile și biletele la ordin au fost refuzate pentru lipsă disponibil în cont și aflarea societății comerciale în interdicție bancară.

Ulterior, inculpatul a achitat suma de 20.000.000 lei, rămânând de recuperat suma de 149.554.226 lei.

Tot astfel, în cursul anului 2002 SC „R. SRL F” a cumpărat mărfuri în valoare de 344.822.730 lei de la SC „F” SRL pentru plata cărora inculpatul a emis 3 file cec, refuzate la plată din lipsă de disponibil.

Fiind contactați de societatea păgubită, inculpatul a emis alte file cec în valoare de 144.822.730 lei, 100.000.000 lei și 100.000.000 lei care, de asemenea, au fost refuzate la plată pentru lipsă disponibil.

În cursul anului 2003, SC „B” SRL F” a achiziționat produse din carne de la SC „A” SA F” pentru plata cărora inculpatul a emis alte file cec pentru 5.700.000 lei, 22.800.400 lei, 30.078.440 lei, 25.047.715 lei, 10.000.000 lei, 16.743.300 lei, refuzate la plată.

În cursul anului 2003, inculpatul a emis file cec și bilete la ordin pentru SC „A” SA B” în valoare de 55.885.785 lei și pentru SC „C” SRL F” - de 402.075.890 lei refuzate la plată din lipsă de disponibil în cont.

Refuzate la plată au fost și cec-urile emise în 2003 de inculpat SC „P” SA F”, căreia i s-a creat un prejudiciu de 343.006.981 lei, care nu a fost reparat.

Tot în cursul anului 2003, societățile administrate de inculpat au intrat în relații comerciale cu SC „N” SA O” de unde s-au achiziționat produse alimentare. Pentru plata acestor produse inculpatul a emis mai multe file cec fără acoperire și pentru a menține această societate în continuare în eroare a mai emis 3 file cec care – de asemenea – au fost respinse la plată din lipsă de disponibil în cont. Prejudiciul total creat acestei părți civile a fost de 1.247.218.559 lei.

În perioada mai 2003 – iunie 2003, inculpatul prin una din firmele sale a achiziționat mărfuri de la SC „A” SRL M”, iar pentru plata acestora a emis 8 bilete la ordin, fără a avea disponibil în cont, în valoare totală de 365.181.751 lei.

În aceleași împrejurări, inculpatul a achiziționat mărfuri de la SC „T” SRL B”, pentru plată emițând file cec și bilete la ordin fără acoperire, în valoare totală de 107.405.637 lei, prejudiciu care nu a fost recuperat.

În luna mai 2003, inculpatul C l-a contactat pe D, solicitând să-i acorde un împrumut pentru a-l folosi în cadrul societății.

La data de 7 mai 2003, D a împrumutat inculpatului suma de 113.000.000 lei pentru care acesta a emis un ordin pe numele SC „B” SRL F”, scadent la 17 iunie 2003.

La scadență, inculpatul a comunicat că nu are în cont suma necesară restituirii împrumutului și a solicitat să-i mai împrumute încă 157.000.000 lei; D i-a mai împrumutat inculpatului încă 157.000.000 lei, iar C a emis pe societatea de mai sus fila cec G 3 13 din 17 iulie 2003, pentru suma totală de 290.000.000 lei. Introdusă la plată, fila cec a fost refuzată pentru lipsă disponibil în cont.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel Parchetul de pe lângă Tribunalul Vrancea, inculpatul C și părțile civile SC „P” SA F, SC „A” SRL M, SC „S” SA C și SC „N” SA O.

Prin decizia penală nr.508/A din 23 decembrie 2005, Curtea de Apel Galați a admis apelurile declarate de parchet și de părțile civile SC „P” SA F, SC „A” SRL M, SC „S” SA C, a desființat hotărârea atacată, dispunând următoarele:

-înlăturarea dispozițiilor art.86¹ Cod penal, privind suspendarea executării pedepsei sub supraveghere și a măsurilor de supraveghere stabilite în temeiul art.86³ Cod penal;

- majorarea pedepsei rezultantă, obținută în urma contopirii a două pedepse de câte 3 ani închisoare fiecare, de la 3 ani la 4 ani închisoare;

- aplicarea art.64 Cod penal în condițiile art.71 Cod penal;

- majorarea despăgubirilor la care a fost obligat inculpatul, după cum urmează:

-de la 149.554.266 lei la 241.518.717 lei către partea civilă SC „S” SA C;

-de la suma de 343.006.981 lei la 401.351.610 lei către SC „P” SA F;

-majorarea cuantumului despăgubirilor civile la care a fost obligat inculpatul C, în solidar, cu partea responsabilă civilmente SC „T” SRL F către partea civilă SC „A” SRL M de la suma de 365.181.751 lei la suma de 535.779.319 lei.

S-au menținut în rest dispozițiile sentinței atacate și s-au respins, ca nefondate, apelurile declarate de inculpatul C și de partea civilă SC „N” SA O.

În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că, în mod nejustificat prima instanță, în urma contopirii celor două pedepse de câte 3 ani, nu a dispus aplicarea unui spor, așa cum prevăd dispozițiile art.34 lit.a Cod penal, la pedeapsa rezultantă obținută și tot astfel, a constatat

că scopul pedepsei poate fi realizat și fără executarea efectivă a pedepsei aplicate.

S-a mai reținut că nici despăgubirile acordate unor părți civile nu s-au calculat corect în baza tuturor facturilor emise, sau al sumelor cu care acestea s-au constituit părți civile și pentru care au produs dovezi ale prejudiciului produs în condițiile cunoscute.

În termen legal, împotriva acestor hotărâri a declarat recurs doar inculpatul C.

Prin motivele scrise acesta a susținut, în esență, următoarele:

- nerespectarea dispozițiilor legale privind competența după materie, privind publicitatea ședinței de judecată și a dreptului la apărare care i-a fost încălcat prin omisiunea citării sale, prezentării materialului de urmărire penală și al ascultării sale – nemijlocite - pentru a-și produce dovezile necesare apărării, invocând în drept cazul de casare prevăzut de art.385⁹ pct.1 și 4 Cod procedură penală;

- încadrarea greșită a faptelor în infracțiunea de înșelăciune, în loc de infracțiunea specială, prevăzută de art.84 din Legea nr.59/1934, prin aceea că părțile civile au fost anunțate încă de la emiterea filei cec sau a ordinului de plată de lipsă de disponibil bănesc în cont;

- nu erau realizate elementele constitutive ale faptelor reținute, atât timp cât, din cauză rezultă, că 14 file cec au fost emise după data de 25 iunie 2003, când inculpatul a plecat în Italia, iar pe de altă parte nu au fost emise file cec după intrarea în interdicție; nu a existat o intenție de prejudiciere și prin aceasta de înșelăciune a părților civile, atâta timp cât prin manevre abuzive și ilegale a fost lipsit de a face încasări de aproape 4 miliarde lunar, pe parcursul anului 2003.

Oral, recurentul inculpat prin apărător a solicitat în principal achitarea, având în vedere lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii de înșelăciune, iar în subsidiar, schimbarea încadrării juridice în două infracțiuni prevăzute de art.84 din Legea nr.59/1934 și aplicarea unei pedepse cu suspendarea executării pedepsei, sau menținerea hotărârii pronunțate de prima instanță.

Criticile formulate vor fi examinate în raport de cazurile de casare prevăzute de art.385⁹ alin.1 pct.1, 4, 17, 17¹ și 14 Cod procedură penală, constatându-se însă, că hotărârile atacate sunt conforme legii, pentru considerentele ce urmează:

Recurentul inculpat nu se poate prevala de încălcarea unor dispoziții legale care reglementează desfășurarea procesului penal, pe de o parte, pentru că acestea nu există, iar pe de altă parte pentru că

recurentul nu-și poate invoca conduita procesuală culpabilă, conștient sustragerea de la urmărire penală și judecată.

Este adevărat că inculpatul nu a fost audiat, nu i s-a cunoscută învinuirea și nici nu i s-a prezentat materialul de urmărire penală.

Dar, din cercetările întreprinse s-a stabilit că inculpatul a plecat din țară din 25 iunie 2003, situație stabilită în baza adresei nr.87746 din 11 septembrie 2003 a I.G.P.

Desigur, în această situație inculpatul nu a putut fi prezentat în străinătate pentru că nu se cunoștea adresa unde locuia, chiar M. (soția sa) afirmând că nu cunoaște adresa inculpatului, cu toate că a comunicat însă că împotriva sa s-au făcut plângeri penale (f.441).

Și pentru că organele de urmărire penală cunoșteau că inculpatul nu se afla în țară, s-au deplasat în mod repetat la locuința F. (2 august 2003; 4 august 2003, 9 septembrie 2003, 16 septembrie 2003 și 14 octombrie 2003), în acest sens procese-verbale în care s-a menționat scopul deplasări (f.451 – 456 d.u.p.).

Desigur, în acest context, nu i se putea comunica nici învinuirea, nu putea fi ascultat și nici nu i s-a putut prezenta materialul de urmărire penală, despre neefectuarea acestor acte procesuale nepunând în discuție culpabile organele de urmărire penală.

Recurentul inculpat a fost nemulțumit că nefiind chemat prin scrisă, notă telefonică sau telegrafică nu și-a putut face apărare necesară și nu a putut prezenta dovezi elocvente ale nevinovăției.

Dar, deși citat – în această formă – atât la locul de domiciliu prin afișare la Consiliul Local F., inculpatul nu s-a prezentat în fața primei instanțe și nici în apel pentru a-și face apărările la care are dreptul, referă și a depune documentația care pretinde a fi exoneratoare de răspundere penală. Ori, tocmai sustragerea de la urmărire penală și judecată a fost motivul pentru care inculpatul nu a dat curs chemărilor repetate efectuate de organele în drept, și al neefectuării unor acte procesuale prevăzute de lege, dar de care acesta nu se poate scuza în această fază procesuală.

Este adevărat, că prin schimbarea încadrării juridice, inculpatul C. a fost condamnat pentru două infracțiuni continuate, și anume înșelăciune calificată, prevăzută de art.215 alin.1, 2, 4 Cod penal, respectiv, art.215 alin.2, 3 Cod penal, instanțele respectând competența după materie – o hotărâre definitivă care a fost emisă în conformitate cu art.43 alin.2 Cod procedură penală un conflict de

competență ivit între două instanțe de grad diferit (a se vedea Decretul nr.42/F din 10 iunie 2004 a Curții de Apel Galați – f.19, nr.1027/P/2004).

Cât privește încadrarea juridică greșită dată faptelor de înșelăciune, este, de asemeni, nefondată.

Neîndoios, că dacă, beneficiarul filei cec are cunoștință în momentul emiterii ei că nu există disponibilul necesar acoperirii cec-ului, lipsește inducerea în eroare ca element constitutiv al infracțiunii de înșelăciune.

Dar, în cauză starea de fapt rezultată din probele administrate nu este altă.

Din analiza modului și a mijloacelor de operare folosite de inculpat, în sensul că a înființat și administrat un număr relativ mare de societăți de care s-a folosit în derularea activităților comerciale, de emisia mare de file cec și bilete la ordin emise, cu toate că avea cunoștință de împrumuturile bancare (de 4 miliarde lei și 125.000 Euro) care susțineau activitatea financiară a firmelor sale, de lipsa de disponibil și de interdicția bancară în care s-a aflat pe rând fiecare societate, rezultă că inculpatul a acționat cu intenția directă de a-și înșela partenerii de afaceri.

Că inculpatul a intenționat inducerea și menținerea în eroare a părților vătămate este evident în raport de propriile susțineri și de probele invocate de acesta.

Inculpatul a pretins (fila 6 din concluziile scrise) că filele cec aveau valabilitate la 30 – 40 zile pentru că încasările erau condiționate de plățile de unitățile militare, sens în care a nominalizat adresa nr.450 din strada 2006 a SC „A” SA B, pretinzând că părțile vătămate, erau în această situație.

Realitatea este, însă, contrară acestor susțineri, având în vedere că în perioada ianuarie – iulie 2003, U.M. F a virat SC „B” SRL F suma de 7,8 miliarde lei, sumă care putea fi folosită de inculpat pentru onorarea obligațiilor asumate în baza documentelor de plată emise.

De altfel, din declarațiile martorilor F, E și D a rezultat că reprezentanții părților vătămate au avut legătura cu inculpatul solicitându-i să-și onoreze obligațiile financiare actuale, acesta neconformându-se (f.10, vol.1, 42, vol.1, 87, vol.2 urmărirea penală).

Mai mult, martorii P. și M. au relatat că nu ar fi intrat în relații comerciale cu inculpatul dacă ar fi știut că nu-și onorează obligațiile asumate (f.163, 297 dosar instanță fond).

Apărările inculpatului că la data emiterii instrumentelor de plată societățile pe care le reprezenta sau administra nu erau în interdicție bancară sunt infirmate de probele administrate, de documentațiile respinse la plată pe acest motiv, de împrejurarea că inculpatul a părăsit țara pentru o lungă perioadă deși avea numeroase obligații neachitate, acceptând astfel să prejudicieze societățile și persoanele autorizate cu care a intrat în relații comerciale, unele din prejudicii nefiind achitate nici la acest moment.

Inculpatul a mai susținut că unele instrumente de plată nu au fost emise de el, indicând situația societății „D” SRL F, unde inculpatul nu avea nici o calitate.

Dar, din declarațiile martorilor P. (f.193, vol.II d.u.p.) și F. (f.197, vol.II d.u.p.) coroborate cu centralizatorul emis de partea civilă SC „N” SA O a rezultat că inculpatul C s-a prezentat în calitate de administrator și reprezentant a patru firme, printre care figura și SC „D” SRL F și în această calitate au stabilit derularea unor relații comerciale în baza cărora societatea a livrat produse acestor firme în valoare de 1.312.906.567 lei și pentru care, recurentul inculpat a emis 3 file cec cu scadență la 20 iunie 2003, 29 septembrie 2003 și 27 august 2003, toate refuzate la plată din lipsă de disponibil în cont.

Relevant sub acest aspect este și împrejurarea – reținută de altfel și de instanțe în raport de aceleași declarații – că inculpatul C a garantat efectuarea plăților pentru produsele primite (printre altele și de firma SC „D” SRL F) de la partea civilă SC „N” SA O cu autoutilitara marca „Ford Tranzit” proprietatea sa.

În aceste împrejurări evidențiate de materialul probator administrat, activitatea inculpatului, care în calitate sa administrator sau de reprezentant al unor firme a cumpărat – în mod repetat – de la părțile vătămate diferite produse pentru plata cărora a emis tot repetat file cec sau bilete la ordin, cunoscând că nu are disponibilul bănesc necesar, în scopul obținerii unui profit pentru sine sau pentru altul, constituie în drept, două infracțiuni continuate și calificate de înșelăciune, comise în concurs, așa cum corect au reținut instanțele.

Acestea sunt considerentele pentru care faptele deduse judecății nu întrunesc nici elementele infracțiunii prevăzută de art.84 din Legea

nr.59/1934 și nici nu impun o soluție de achitare pe temeiul juridic cuprins în dispozițiile art.11 pct.2 lit.a Cod procedură penală combinat cu art.10 lit.d Cod procedură penală.

Pe de altă parte, nu se impune nici restituirea cauzei la procuror, neconstatându-se încălcări de natura celor prezentate de art.332 alin.2 Cod procedură penală.

Cât privește critica vizând individualizarea pedepsei, aceasta nu poate fi primită atâta timp cât pedeapsa în quantum și modalitate de executare respectă prevederile art.72 Cod penal.

Modalitatea de concepere și executare a activității infracționale (detaliată în considerentele prezentei decizii), cuantumul prejudiciilor produse prin această activitate și care însumate depășesc 3.700.000.000 lei sunt considerente care privesc faptele deduse judecății și justifică pedeapsa rezultantă de 4 ani închisoare cu executare în regim de detenție.

Pe lângă aceste împrejurări, nu pot fi omise datele ce îl caracterizează pe inculpat, persoană care s-a sustras urmăririi penale și judecății, care nu a fost preocupat de acoperirea pagubelor produse. Mai mult, recurentul inculpat și-a înstrăinat bunurile pentru ca acestea să nu servească la dezdăunarea părților vătămate înșelate.

Având în vedere sustragerea inculpatului de la urmărirea penală și judecată, instanța de apel a apreciat corect, că modalitatea de executare a pedepsei, constând în aplicarea art.86¹ Cod penal este lipsită de relevanță și eficiență în realizarea scopului pedepsei.

Așa fiind, pentru toate aceste considerente în cauză nu se poate dispune aplicarea art.86¹ Cod penal și nici menținerea soluției pronunțată de prima instanță.

Drept urmare, pentru motivele expuse, criticile formulate de recurent sunt nefondate și potrivit art.385¹⁵ pct.1 lit.b Cod procedură penală recursul declarat se va respinge.

Văzând și prevederile art.192 alin.2 Cod procedură penală, recurentul inculpat va fi obligat la plata cheltuielilor judiciare către stat.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:**

Respinge, ca nefondat, recursul declarat de inculpatul C
împotriva deciziei penale nr.508 din 23 decembrie 2005 a Curții de
Apel Galați, Secția Penală.

Obligă recurentul inculpat la plata cheltuielilor judiciare către stat, în sumă de 200 lei.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, azi 18 octombrie 2006.

www.JURI.ro